

man opbæve det paa een Gang, men de ville jo beholde det for en stor Del af Menighederne i en uoverskuelig Fremtid. Den ærede Taler sagde, at han nærede den Tro om Præsterne, at de ikke ville lade sig bestemme af Pengene. Det har jeg ikke sagt det Mindste om, det mener jeg ogsaa; men jeg forlanger at beholde det som en personlig Frihed for mig selv, naar jeg føler en Hjertets Trang dertil, naar jeg ser, at Præsten gjør Noget, som han ikke er ligesvem forpligtet til, da ogsaa at lægge min Tak til ham for Dagen derfor paa den Maade som paa hver anden Maade. Det ærede Medlem mener, at det er aldeles nødvendigt for at faae Taleren hørt om, at Præsten skulde tale for Penge, men saalænge som Præsterne skulde vedblive at være, Folketirkens Præster i bestemte Embeder, kan man saa ikke ogsaa sige, thi hvad kan der ikke siges, at han er Præst for Embedets Skyld? Hvorledes vil man faae den Tale til at høre op. Den Bevidsthed skal udbrede sig, siger det ærede Medlem, at de ere betalte, men saa er Spørgsmaalet om, hvad de ere betalte for. Han indrømmer selv, at Præsterne ikke ere forpligtede til at holde Egtaler, ialtsald ikke i Husene. Det maa man dog tro efter det Forslag, han støtter. Naar den ærede sidste Taler (Albrechtsen) vilde have Eigheden dreven saa vidt, at det i den Henseende skulde være ganske ens, og at Præsten kun skulde holde Tale ved Graven, saa er det for det Første Spørgsmaal, om han kan faae ham til det, og det er dernæst Spørgsmaal, om Eigheden kræver en saadan Indskrænkning i Friheden, at Præsten ikke maa komme hen i de Huse, hvor man ønsker ham. Og naar det ærede Medlem dernæst sagde, at Præsten ikke kommer til de Fattige, saa er den Sigtelse urigtig og ugrundet; jeg har gjort den Erfaring, og vistnok flere med mig, at Præsterne, naar de finde det nødvendigt og nyttigt, og de da ellers have Tølelse af deres Embedskald, tage ligesaa godt hen til de Fattige som til de mere Velhavende. Der er et apostolisk Ord, som siger, at den, der undervises i Ordet, skal dele allehaande Godt med den, der underviser ham. Jeg vil ikke være med til, hverken at berøve mig selv Myndighed til at

stille mig i det rette Forhold til dette Ord eller ved Lovbud at forbyde Andre det; jeg vil ikke være med til, naar mit Hjerte tilfiger, at det paa en eller anden Maade er dets Trang at gjøre dette Ord Fyldest paa den heromtalte Maade, saa at udsætte mig for at komme til at støde an imod eller komme i Strid med Lovbud og Politimyndigheder.

Berg: Det er ret interessant at lægge Mærke til, fra hvilke Sider Modstanden mod dette Spørgsmaal kommer. De ærede Medlemmer for Ribe Amts 4de Valgkreds (Tormansen) og Svendborg Amts 5te Valgkreds (Høgskro) ere som bekendt principielle Modstandere af nærværende Lov, og jeg indrømmer, at dersom det kan lykkes dem at faae væsentlig det Forlig forandret, som blev indgaaet paa dette Punkt ifjor, saa have de meget svekket Betydningen af dette Lovforslag. Jeg kan ikke skjønne rettere end, at det, man vil opnaa ved at fastholde Forslaget, som det blev vedtaget ved 2den Behandling, vil faktisk blive en Forhedring af Præstelønningerne paa 2 til 300,000 Rd. Enten de ærede Medlemmer have det til Hensigt eller ikke, saa vil det faktisk blive Tilfældet. At imidlertid ogsaa Medlemmer, der ligesaa afgjort af andre Grunde ere principielle Modstandere af dette Lovforslag, hilse disse Forslag med særdeles Glæde og slutte sig varmt dertil, og at ligeledes den ærede Minister gjør det og finder alt Muligt at udsætte paa vort Forslag, er efter Sagens Natur ganske forklarligt, men at de ærede Medlemmer, der ifjor stemte for Forslaget og ønskede, at Lovforslaget skulde blive til Lov, saaledes som det nu er indbragt iaar, have Tvivl og Betæneligheder ved nu at fastholde et saadant Forlig med de enkelte imødekommende Ændringer, vi have gjort, er mig ubegribeligt. Jeg forstaaer ikke, hvorledes de ærede Medlemmer nu faae Skruper og af det Hensyn ville sonderrive den Enighed, som er nødvendig, for at Lovforslaget kan føres videre. Der er nævnt, at vort Forslag vil angribe den personlige Frihed. Jeg tror, at der med Rette er indvendt derimod, at vort Forslag netop vil værne om den personlige Frihed, vil borttage den moralske Tvang fra de mindre Bemidlede,